

ΘΕΜΑ 12

A) Να αποδείξετε ότι:

α) Η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{\ln x}$, $x \in [1, e]$ αντιστρέφεται και να ορίσετε την f^{-1} .

β) $\int_1^e \sqrt{\ln x} dx + \int_0^1 e^{x^2} dx = e$.

B) Δίνεται η συνάρτηση $h(x) = \int_1^x e^{t^2} dt$. Να αποδείξετε ότι:

α) $h(x) \geq e^x - e$, για κάθε $x \in [0, +\infty)$.

β) $\int_0^1 h(x) dx = \frac{1-e}{2}$.

ΛΥΣΗ

A) α) Για κάθε $x \in (1, e)$ είναι $f'(x) = \frac{1}{2x\sqrt{\ln x}} > 0$ και επειδή η f είναι συνεχής στο

$[1, e]$ συμπεραίνουμε ότι η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[1, e]$, άρα είναι και "1-1", οπότε αντιστρέφεται. Το σύνολο τιμών της f είναι $f([1, e]) = [f(1), f(e)] = [0, 1]$. Είναι $y = f(x)$ και με $1 \leq x \leq e$, $0 \leq y \leq 1$ έχουμε

$$y = \sqrt{\ln x} \Leftrightarrow \ln x = y^2 \Leftrightarrow x = e^{y^2} \Leftrightarrow f^{-1}(y) = e^{y^2}.$$

Άρα $f^{-1}: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ με $f^{-1}(x) = e^{x^2}$ με $f^{-1}([0, 1]) = [1, e]$.

β) Αν $I = \int_1^e \sqrt{\ln x} dx$ και θέσουμε $\sqrt{\ln x} = u$ τότε έχουμε $x = e^{u^2}$, οπότε

$$dx = (e^{u^2})' du \Leftrightarrow dx = 2ue^{u^2} du.$$

Για $x=1$ είναι $u = \sqrt{\ln 1} = 0$ και για $x=e$ είναι $u = \sqrt{\ln e} = 1$.

Έχουμε
$$I = \int_0^1 u 2ue^{u^2} du = \int_0^1 u(e^{u^2})' du = [ue^{u^2}]_0^1 - \int_0^1 u'e^{u^2} du = e - \int_0^1 e^{u^2} du = e - \int_0^1 e^{x^2} dx,$$

οπότε
$$\int_1^e \sqrt{\ln x} dx + \int_0^1 e^{x^2} dx = e - \int_0^1 e^{x^2} dx + \int_0^1 e^{x^2} dx = e.$$

B) α) Θεωρούμε τη συνάρτηση $\varphi(x) = h(x) - e^x + e = \int_1^x e^{t^2} dt - e^x + e$, $x \in \mathbb{R}$. Η e^{t^2} είναι

συνεχής στο \mathbb{R} , το $0 \in \mathbb{R}$, άρα η $\int_1^x e^{t^2} dt$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με

$(\int_1^x e^{t^2} dt)' = e^{x^2}$. Άρα η φ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως άθροισμα παραγωγισίμων.

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $\varphi'(x) = e^{x^2} - e^x$. Είναι

$$\varphi'(x) = 0 \Leftrightarrow e^{x^2} - e^x = 0 \Leftrightarrow e^{x^2} = e^x \Leftrightarrow x^2 = x \Leftrightarrow x(x-1) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \text{ ή } x = 1.$$

$$\varphi'(x) > 0 \Leftrightarrow e^{x^2} - e^x > 0 \Leftrightarrow e^{x^2} > e^x \Leftrightarrow x^2 > x \Leftrightarrow x(x-1) > 0 \Leftrightarrow x < 0 \text{ ή } x > 1.$$

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 2006

Ο πίνακας μεταβολών της φ είναι

x	$-\infty$	0	1	$+\infty$		
$\varphi'(x)$	+	0	-	0	+	$-\infty$
$\varphi(x)$	\nearrow	$\varphi(0)$	\searrow	0	\nearrow	

αφού $\varphi(1) = \int_1^1 e^{t^2} dt - e + e = 0$.

Στο διάστημα $[0, +\infty)$ η φ παρουσιάζει ελάχιστο στο $x_0 = 1$ με ελάχιστη τιμή $\varphi(1) = 0$. Άρα για κάθε $x \in [0, +\infty)$ είναι $\varphi(x) \geq \varphi(1) \Leftrightarrow h(x) - e^x + e \geq 0 \Leftrightarrow h(x) \geq e^x - e$.

β) Είναι

$$\int_0^1 h(x) dx = \int_0^1 (x)'h(x) dx = [xh(x)]_0^1 - \int_0^1 xh'(x) dx = h(1) - \int_0^1 xe^{x^2} dx = 0 - \frac{1}{2} \int_0^1 (e^{x^2})' dx =$$

$$= -\frac{1}{2} [e^{x^2}]_0^1 = -\frac{1}{2}(e-1) = \frac{1-e}{2}.$$

ΘΕΜΑ 13

Έστω συνεχής συνάρτηση f στο $(0, +\infty)$, με $f(x) > 0$ για κάθε $x > 0$, $f(1)=1$, $f(2)=3$

και $\int_1^2 f(xt) dt \geq \int_1^2 f(x) dx$.

α) Να αποδείξετε ότι $\frac{1}{x} \int_x^{2x} f(u) du \geq \int_1^2 f(x) dx$.

β) Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της f τον άξονα x' και τις ευθείες με εξισώσεις $x=1$ και $x=2$.

ΛΥΣΗ

α) Έστω $I = \int_1^2 f(xt) dt$.

Θέτουμε $xt = u$ άρα $x dt = du \Leftrightarrow dt = \frac{1}{x} du$.

- Για $t=1$ είναι $u=x$.
- Για $t=2$ είναι $u=2x$.

Είναι $I = \int_x^{2x} f(u) \frac{1}{x} du = \frac{1}{x} \int_x^{2x} f(u) du$ άρα η δοθείσα σχέση γίνεται:

$$\frac{1}{x} \int_x^{2x} f(u) du \geq \int_1^2 f(x) dx.$$

β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = \frac{1}{x} \int_x^{2x} f(u) du - \int_1^2 f(x) dx$, $x > 0$.

- Για κάθε $x \in (0, +\infty)$ ισχύει $\frac{1}{x} \int_x^{2x} f(u) du \geq \int_1^2 f(x) dx \Leftrightarrow \frac{1}{x} \int_x^{2x} f(u) du - \int_1^2 f(t) dt \geq 0 \Leftrightarrow$

$h(x) \geq 0 \Leftrightarrow h(x) \geq h(1)$ άρα η h παρουσιάζει ελάχιστο στο εσωτερικό σημείο $x_0 = 1$ του πεδίου ορισμού της.

• Η $h(x) = \frac{1}{x} \int_1^{2x} f(u) du - \frac{1}{x} \int_1^x f(u) du - \int_1^2 f(x) dx$ είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με:

$$h'(x) = -\frac{1}{x^2} \int_1^{2x} f(u) du + \frac{1}{x} f(2x) \cdot (2x)' + \frac{1}{x^2} \int_1^x f(u) du - \frac{1}{x} f(x) - 0 \Leftrightarrow$$

$$h'(x) = \frac{1}{x^2} \left(\int_1^x f(u) du - \int_1^{2x} f(u) du \right) + \frac{2}{x} f(2x) - \frac{1}{x} f(x).$$

Άρα είναι παραγωγίσιμη και στο $x_0 = 1$ με $h'(1) = -\int_1^2 f(u) du + 2f(2) - f(1)$. Ισχύει λοιπόν το Θ. Fermat.

$$\text{Επομένως } h'(1) = 0 \Leftrightarrow -\int_1^2 f(u) du + 2f(2) - f(1) = 0 \Leftrightarrow \int_1^2 f(u) du = 2 \cdot f(2) - f(1) \Leftrightarrow$$

$$\int_1^2 f(u) du = 2 \cdot 3 - 1 \Leftrightarrow \int_1^2 f(u) du = 5 \tau. \mu.$$

ΘΕΜΑ 14

α) **Να αποδείξετε ότι $e^x - \eta\mu x \geq x+1-\eta\mu x \geq x$ για κάθε $x \in [0, +\infty)$.**

β) **Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x}{e^x - \eta\mu x}$, $x \geq 0$. Να βρείτε:**

i) Την οριζόντια ασύμπτωτη της γραφικής παράστασης της f .

ii) Τους αριθμούς α, β ώστε $\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x = \alpha(e^x - \eta\mu x) + \beta(e^x - \eta\mu x)'$ για κάθε $x \in [0, +\infty)$.

iii) Το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της f , τον άξονα $x'x$ και τις ευθείες με εξισώσεις $x=0$ και $x = \frac{\pi}{4}$.

ΛΥΣΗ

α) Ισχύει ότι $1 - \eta\mu x \geq 0$ άρα και $x+1-\eta\mu x \geq x$. Επίσης θέλουμε να δείξουμε ότι $e^x - \eta\mu x \geq x+1-\eta\mu x$. Αρκεί λοιπόν να δείξουμε ότι $e^x \geq x+1$.

Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = e^x - x - 1$, $x \in [0, +\infty)$. Είναι $h'(x) = e^x - 1$. Η h είναι συνεχής στο $[0, +\infty)$, $h'(x) > 0$ στο $(0, +\infty)$.

Άρα η h είναι γνησίως αύξουσα στο $[0, +\infty)$ οπότε για $x \geq 0$ είναι $h(x) \geq h(0) \Leftrightarrow e^x - x - 1 \geq 0 \Leftrightarrow e^x \geq x + 1$.

β) i) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x}{e^x - \eta\mu x}$. Για κάθε $x \in (0, +\infty)$ είναι

$$|f(x)| = \left| \frac{\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x}{e^x - \eta\mu x} \right| = \frac{|\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x|}{|e^x - \eta\mu x|} \text{ αλλά}$$

$$\frac{|\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x|}{|e^x - \eta\mu x|} \leq \frac{|\eta\mu x| + |\sigma\upsilon\nu x|}{|e^x - \eta\mu x|} \leq \frac{1+1}{|e^x - \eta\mu x|} = \frac{2}{|e^x - \eta\mu x|} = \frac{2}{e^x - \eta\mu x} \leq \frac{2}{x} \text{ λόγω και του α)}$$

υποερωτήματος. Οπότε, $-\frac{2}{x} \leq f(x) \leq \frac{2}{x}$ για κάθε $x \in (0, +\infty)$.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 2006

Είναι $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(-\frac{2}{x}\right) = 0$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2}{x} = 0$ οπότε από το Κριτήριο Παρεμβολής $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$, επομένως η $y=0$ είναι οριζόντια ασύμπτωτη της C_f στο $+\infty$.

ii) Έχουμε $\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x = \alpha(e^x - \eta\mu x) + \beta(e^x - \eta\mu x)'$ για κάθε $x \in [0, +\infty)$

$\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x = \alpha(e^x - \eta\mu x) + \beta(e^x - \sigma\upsilon\nu x) \Leftrightarrow (\alpha + \beta)e^x - (\alpha + 1)\eta\mu x - (\beta - 1)\sigma\upsilon\nu x = 0$ για κάθε $x \in [0, +\infty)$.

Για $x=0$ έχουμε $(\alpha + \beta)e^0 - (\alpha + 1)\eta\mu 0 - (\beta - 1)\sigma\upsilon\nu 0 = 0 \Leftrightarrow \alpha + \beta - \beta + 1 = 0 \Leftrightarrow \alpha = -1$.

Για $x = \frac{\pi}{2}$ έχουμε

$(\alpha + \beta)e^{\frac{\pi}{2}} - (\alpha + 1)\eta\mu \frac{\pi}{2} - (\beta - 1)\sigma\upsilon\nu \frac{\pi}{2} = 0 \Leftrightarrow (\alpha + \beta)e^{\frac{\pi}{2}} = 0 \Leftrightarrow \alpha + \beta = 0 \Leftrightarrow \beta = 1$.

Επαληθεύουμε ότι $\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x = -(e^x - \eta\mu x) + (e^x - \eta\mu x)'$, για κάθε $x \in [0, +\infty)$.

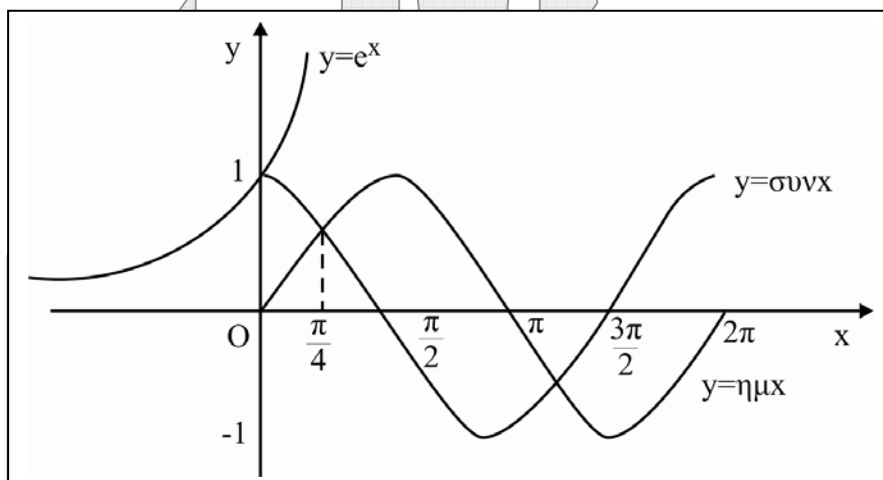
iii)

$$E = \int_0^{\frac{\pi}{4}} |f(x)| dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \left| \frac{\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x}{e^x - \eta\mu x} \right| dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} -\frac{\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x}{e^x - \eta\mu x} dx = -\int_0^{\frac{\pi}{4}} \left[\frac{-(e^x - \eta\mu x)}{e^x - \eta\mu x} + \frac{(e^x - \eta\mu x)'}{e^x - \eta\mu x} \right] dx =$$

$$= -\int_0^{\frac{\pi}{4}} \left[-1 + \frac{(e^x - \eta\mu x)'}{e^x - \eta\mu x} \right] dx = \frac{\pi}{4} - [\ln(e^x - \eta\mu x)]_0^{\frac{\pi}{4}} = \frac{\pi}{4} - \ln\left(e^{\frac{\pi}{4}} - \frac{\sqrt{2}}{2}\right).$$

Σημείωση

Για κάθε $x \in [0, \frac{\pi}{4}]$ είναι $\eta\mu x \leq \sigma\upsilon\nu x \Leftrightarrow \eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x \leq 0$ επομένως $e^x - \eta\mu x > 0$.

ΘΕΜΑ 15

Έστω συνάρτηση f συνεχής στο \mathbb{R} η οποία ικανοποιεί τις σχέσεις $f(x) \neq 0$ και

$\int_1^x e^t f(t) dt \geq x - 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι:

α) $f(1) = \frac{1}{e}$.

β) $f(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

γ) Η εξίσωση $f(x) = x$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $(0,1)$.

δ) Από τους μιγαδικούς αριθμούς z που ικανοποιούν την ισότητα

$|z - 2e \cdot f(1) + i| = \frac{\sqrt{5}}{2}$ να βρείτε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο και εκείνον που έχει το μικρότερο μέτρο.

ΛΥΣΗ

α) Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x) = \int_1^x e^t f(t) dt - x + 1$, $x \in \mathbb{R}$. Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει

$$\int_1^x e^t f(t) dt \geq x - 1 \Leftrightarrow \int_1^x e^t f(t) dt - x + 1 \geq 0 \Leftrightarrow g(x) \geq 0 \Leftrightarrow g(x) \geq g(1).$$

Δείξαμε ότι $g(x) \geq g(1)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, άρα η g παρουσιάζει στο εσωτερικό σημείο $x_0 = 1$ του πεδίου ορισμού της ελάχιστο.

Η $e^t f(t)$ είναι συνεχής στο \mathbb{R} , το $1 \in \mathbb{R}$ άρα η $\int_1^x e^t f(t) dt$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} . Επίσης η $-x + 1$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως πολυωνυμική άρα και η g είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως άθροισμα παραγωγισίμων με $g'(x) = (\int_1^x e^t f(t) dt - x + 1)' \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow g'(x) = e^x f(x) - 1. \text{ Άρα η } g \text{ είναι παραγωγίσιμη και στο } x_0 = 1 \text{ με}$$

$$g'(1) = e^1 f(1) - 1 \Leftrightarrow g'(1) = e f(1) - 1.$$

Ισχύει λοιπόν το Θ.Fermat, οπότε $g'(1) = 0 \Leftrightarrow e f(1) - 1 = 0 \Leftrightarrow f(1) = \frac{1}{e}$.

β) Από υπόθεση η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} και ψ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, άρα η f διατηρεί σταθερό πρόσημο. Επειδή $f(1) = \frac{1}{e} > 0$ συμπεραίνουμε ότι $f(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

γ) Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = f(x) - x$, $x \in [0,1]$.

- Η h είναι συνεχής στο $[0,1]$ ως διαφορά συνεχών

- $h(0) \cdot h(1) = [f(0) - 0] \cdot [f(1) - 1] = f(0) \cdot [f(1) - 1] = f(0) \cdot (\frac{1}{e} - 1) < 0$ αφού $f(0) > 0$

και $\frac{1}{e} - 1 < 0$.

Ισχύει λοιπόν το Θ.Bolzano άρα η $h(x) = 0 \Leftrightarrow f(x) = x$ έχει μία τουλάχιστον ρίζα στο $(0,1)$.

δ) Έχουμε

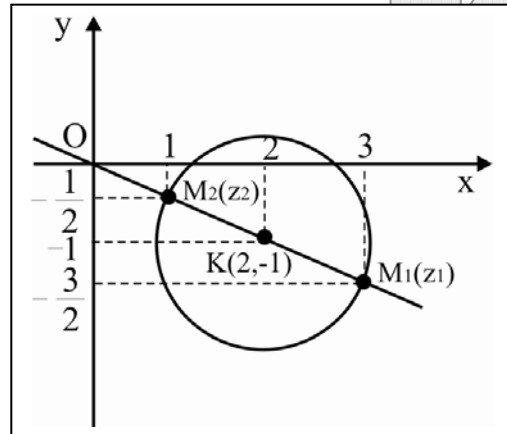
$$|z - 2e \cdot f(1) + i| = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow \left| z - 2e \cdot \frac{1}{e} + i \right| = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow |z - 2 + i| = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow |z - (2 - i)| = \frac{\sqrt{5}}{2}.$$

Άρα ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων των μιγαδικών αριθμών z είναι κύκλος με κέντρο το σημείο $K(2, -1)$ και ακτίνα $\rho = \frac{\sqrt{5}}{2}$ που έχει εξίσωση $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = \frac{5}{4}$.

Βρίσκουμε την ευθεία ε που διέρχεται από τα σημεία $O(0,0)$ και $K(2,-1)$. Είναι

$$\lambda_\varepsilon = \frac{y_K - y_O}{x_K - x_O} = \frac{-1 - 0}{2 - 0} = -\frac{1}{2} \text{ άρα } \varepsilon: y = \lambda_\varepsilon \cdot x \Leftrightarrow y = -\frac{1}{2} \cdot x. \text{ Λύνουμε το σύστημα}$$

$$\begin{cases} \varepsilon: y = -\frac{1}{2} \cdot x \\ \text{c: } (x - 2)^2 + (y + 1)^2 = \frac{5}{4} \end{cases}$$

$$\text{Είναι } (x - 2)^2 + \left(-\frac{1}{2}x + 1\right)^2 = \frac{5}{4} \Leftrightarrow (x - 2)^2 + \left(\frac{2 - x}{2}\right)^2 = \frac{5}{4} \Leftrightarrow (x - 2)^2 + \frac{(2 - x)^2}{4} = \frac{5}{4} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{5}{4}(x - 2)^2 = \frac{5}{4} \Leftrightarrow (x - 2)^2 = 1 \Leftrightarrow x - 2 = \pm 1 \Leftrightarrow x = 3 \text{ ή } x = 1.$$

Για $x = 3$ έχουμε $y = -\frac{3}{2}$ και για $x = 1$ έχουμε $y = -\frac{1}{2}$.

Επομένως ο μιγαδικός που έχει το μεγαλύτερο μέτρο είναι ο $z_1 = 3 - \frac{3}{2}i$ με

$$|z_1| = \sqrt{3^2 + \left(-\frac{3}{2}\right)^2} = \frac{3\sqrt{5}}{2} \text{ και ο μιγαδικός που έχει το μικρότερο μέτρο είναι ο}$$

$$z_2 = 1 - \frac{1}{2}i \text{ με } |z_2| = \sqrt{1^2 + \left(-\frac{1}{2}\right)^2} = \frac{\sqrt{5}}{2}.$$

ΘΕΜΑ 16

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^{2006}}} + 2, x \in \mathbb{R}.$

- α) Να μελετήσετε την f ως προς την μονοτονία και τα ακρότατα.
- β) Να βρείτε το πλήθος των ριζών της εξίσωσης $f(x) = \alpha$ για τις διάφορες τιμές του $\alpha \in \mathbb{R}.$
- γ) Να βρείτε το όριο $\lim_{x \rightarrow +\infty} \int_x^{x+1} f(t) dt.$

ΛΥΣΗ

α) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

$$f'(x) = \left(\frac{1}{\sqrt{1+x^{2006}}} + 2 \right)' = [(1+x^{2006})^{-\frac{1}{2}} + 2]' = -\frac{1}{2}(1+x^{2006})^{-\frac{3}{2}} \cdot (1+x^{2006})' =$$

$$= -\frac{1}{2} \frac{1}{\sqrt{(1+x^{2006})^3}} \cdot 2006x^{2005} = -\frac{1003x^{2005}}{(1+x^{2006})\sqrt{1+x^{2006}}}.$$

Είναι $f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0$ και $f'(x) > 0 \Leftrightarrow x < 0$, οπότε έχουμε

x	$-\infty$	0	$+\infty$
f'	+	0	-
f		↗ 3 ↘	
ΜΕΓ			

- Είναι f συνεχής στο $(-\infty, 0]$ και $f'(x) > 0$ στο $(-\infty, 0)$, οπότε η είναι f γνησίως αύξουσα στο $(-\infty, 0]$.
- Είναι f συνεχής στο $[0, +\infty)$ και $f'(x) < 0$ στο $(0, +\infty)$, οπότε η είναι f γνησίως φθίνουσα $[0, +\infty)$.

Η f παρουσιάζει μέγιστο στη θέση $x_0 = 0$ με μέγιστη τιμή $f(0) = 3$.

β) Θα βρούμε το σύνολο τιμών της f .

Είναι $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(\frac{1}{\sqrt{1+x^{2006}}} + 2 \right) = 2$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{\sqrt{1+x^{2006}}} + 2 \right) = 2$.

Είναι $f(\mathbb{R}) = (\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x), f(0)] \cup (\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), f(0)] = (2, 3]$.

Διακρίνουμε περιπτώσεις:

- Αν $a \in (-\infty, 2] \cup (3, +\infty)$, η εξίσωση $f(x) = a$ είναι αδύνατη, αφού $a \notin f(\mathbb{R})$.
- Αν $a = 3$ η εξίσωση $f(x) = a$ έχει μία ακριβώς ρίζα την $x = 0$.
- Αν $a \in (2, 3)$ η εξίσωση $f(x) = a$ έχει 2 ακριβώς ρίζες, μία εκ των οποίων είναι αρνητική και μία θετική.

γ) Η f είναι γνησίως φθίνουσα σε κάθε διάστημα της μορφής $[x, x+1]$ με $x > 0$, οπότε για $x \leq t \leq x+1$ ισχύει $f(x) \geq f(t) \geq f(x+1)$. Επειδή η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} ισχύει

$$\int_x^{x+1} f(x) dt \geq \int_x^{x+1} f(t) dt \geq \int_x^{x+1} f(x+1) dt \Leftrightarrow f(x) \int_x^{x+1} dt \geq \int_x^{x+1} f(t) dt \geq f(x+1) \int_x^{x+1} dt \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow f(x)(x+1-x) \geq \int_x^{x+1} f(t) dt \geq f(x+1)(x+1-x) \Leftrightarrow f(x) \geq \int_x^{x+1} f(t) dt \geq f(x+1), x > 0$$

Είναι $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 2$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x+1) = 2$ (θέτοντας $x+1 = u$ έχουμε

$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x+1) = \lim_{u \rightarrow +\infty} f(u) = 2$) οπότε από Κριτήριο Παρεμβολής έχουμε ότι και

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \int_x^{x+1} f(t) dt = 2.$$

ΘΕΜΑ 17

Αν f συνεχής στο \mathbb{R} , $f(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $f(2005) = \frac{1}{2}$, $f(2007) = 3$ και

$f(1)f(2) = f(3)f(4)$ να αποδείξετε ότι

- α) υπάρχει $\xi \in \mathbb{R}$ ώστε $f(\xi) = 1$
β) υπάρχει $x_0 \in [1, 2]$ ώστε $f^2(x_0) = f(1)f(2)$
γ) η f δεν αντιστρέφεται.

ΛΥΣΗ

- α) ▶ Η f είναι συνεχής στο $[2005, 2007]$
▶ $\frac{1}{2} = f(2005) \neq f(2007) = 3$
▶ Ο αριθμός 1 είναι μεταξύ των $f(2005)$ και $f(2007)$ άρα ισχύει το θεώρημα των ενδιάμεσων τιμών, οπότε θα υπάρχει $\xi \in (2005, 2007) \subseteq \mathbb{R}$ ώστε $f(\xi) = 1$.

- β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x) = f^2(x) - f(1)f(2)$, $x \in [1, 2]$.
▶ Η g είναι συνεχής στο $[1, 2]$
▶ $g(1)g(2) = [f^2(1) - f(1)f(2)][f^2(2) - f(1)f(2)] = \underbrace{f(1)f(2)}_{<0} \cdot \underbrace{[f(1) - f(2)]^2}_{\geq 0} \leq 0$ γιατί η f είναι συνεχής και δεν μηδενίζεται στο \mathbb{R} άρα διατηρεί σταθερό πρόσημο οπότε $f(1)f(2) > 0 \Leftrightarrow -f(1)f(2) < 0$. Επίσης είναι $[f(1) - f(2)]^2 \geq 0$.

Διακρίνουμε περιπτώσεις

- i) αν $g(1)g(2) = 0$ τότε $g(1) = 0$ ή $g(2) = 0$.
ii) αν $g(1)g(2) < 0$ τότε ισχύει θεώρημα Bolzano, οπότε θα υπάρχει $x_0 \in (1, 2)$ έτσι ώστε $g(x_0) = 0 \Leftrightarrow f^2(x_0) - f(1)f(2) = 0 \Leftrightarrow f^2(x_0) = f(1)f(2)$ (2).
Επομένως υπάρχει $x_0 \in [1, 2]$ ώστε $g(x_0) = 0 \Leftrightarrow f^2(x_0) = f(1)f(2)$.

- γ) Επειδή $f(1)f(2) = f(3)f(4)$ η συνάρτηση g γράφεται $g(x) = f^2(x) - f(3)f(4)$, $x \in \mathbb{R}$.
▶ Η g είναι συνεχής στο $[3, 4]$.
▶ $g(3)g(4) = [f^2(3) - f(1)f(2)][f^2(4) - f(1)f(2)] = \underbrace{f(3)f(4)}_{<0} \cdot \underbrace{[f(3) - f(4)]^2}_{\geq 0} \leq 0$. Άρα θα υπάρχει $x_1 \in [3, 4]$ έτσι ώστε $g(x_1) = 0 \Leftrightarrow f^2(x_1) - f(3)f(4) = 0 \Leftrightarrow f^2(x_1) = f(3)f(4)$ (3).
Από τις (2) και (3) έχω $f^2(x_0) = f^2(x_1)$ και επειδή η f διατηρεί σταθερό πρόσημο στο \mathbb{R} είναι $f(x_0) = f(x_1)$ οπότε η f δεν είναι "1-1" και επομένως δεν αντιστρέφεται.

ΘΕΜΑ 18

Αν f συνεχής στο 0 , $f(0) = 2006$ και ισχύει $xf(x) + x^4 \operatorname{συν} \frac{1}{x} = \eta\mu(ax)$, $a \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}^*$

A) ι) Να αποδείξετε ότι f συνεχής στο \mathbb{R}
υ) Να βρείτε το a .

B) ι) Να βρείτε τα όρια $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$

υ) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο \mathbb{R} .

ΛΥΣΗ

A) ι) Για $x \neq 0$ είναι $f(x) = \frac{\eta\mu(ax)}{x} - x^3 \operatorname{συν} \frac{1}{x}$, η f είναι συνεχής στο \mathbb{R}^* ως πράξεις συνεχών και επειδή η f είναι συνεχής στο 0 τότε η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} .

υ) Κοντά στο $x_0 = 0$ έχουμε

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{\eta\mu(ax)}{x} - x^3 \operatorname{συν} \frac{1}{x} \right] = a.$$

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} (x^3 \operatorname{συν} \frac{1}{x}) = 0$, γιατί για κάθε $x \neq 0$ έχουμε $|x^3 \operatorname{συν} \frac{1}{x}| \leq |x^3|$ ή

$$\left. \begin{aligned} -|x^3| \leq x^3 \operatorname{συν} \frac{1}{x} \leq |x^3| \\ \lim_{x \rightarrow 0} |x^3| = \lim_{x \rightarrow 0} [-|x^3|] = 0 \end{aligned} \right\} \text{άρα } \lim_{x \rightarrow 0} (x^3 \operatorname{συν} \frac{1}{x}) = 0.$$

$$\text{Επίσης έχουμε } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta\mu(ax)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \left[a \frac{\eta\mu(ax)}{ax} \right] = a \cdot 1 = a.$$

Άρα $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = a \Leftrightarrow f(0) = a \Leftrightarrow a = 2006$, γιατί f συνεχής στο 0 .

ι) Κοντά στο $-\infty$ έχουμε

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\eta\mu(ax)}{x} = 0 \text{ (κριτήριο παρεμβολής)}$$

$$\text{Πράγματι } \left| \frac{\eta\mu(ax)}{x} \right| \leq \left| \frac{1}{x} \right|$$

$$\left. \begin{aligned} -\left| \frac{1}{x} \right| \leq \frac{\eta\mu(ax)}{x} \leq \left| \frac{1}{x} \right| \Leftrightarrow \frac{1}{x} \leq \frac{\eta\mu(ax)}{x} \leq -\frac{1}{x} \\ \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(-\frac{1}{x} \right) = 0 \end{aligned} \right\} \text{άρα } \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\eta\mu(ax)}{x} = 0$$

$$\text{και } \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(x^3 \operatorname{συν} \frac{1}{x} \right) = -\infty \text{ γιατί } \lim_{x \rightarrow -\infty} x^3 = -\infty \text{ και } \lim_{x \rightarrow -\infty} \operatorname{συν} \left(\frac{1}{x} \right) = \lim_{t \rightarrow 0} (\operatorname{συν} t) = 1.$$

Άρα $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = +\infty$, οπότε κοντά στο $-\infty$, υπάρχει $\gamma < 0$, ώστε $f(\gamma) > 0$.

υ) Κοντά στο $+\infty$ έχουμε

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu(ax)}{x} = 0 \text{ (κριτήριο παρεμβολής) και } \lim_{x \rightarrow +\infty} (x^3 \sigma\upsilon\nu \frac{1}{x}) = +\infty \text{ γιατί } \lim_{x \rightarrow +\infty} x^3 = +\infty,$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \sigma\upsilon\nu \frac{1}{x} = 1.$$

Συνεπώς $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = -\infty$, οπότε κοντά στο $+\infty$, υπάρχει $\delta > 0$, ώστε $f(\delta) < 0$.

Έχουμε f συνεχής στο $[\gamma, \delta]$ και $f(\gamma)f(\delta) < 0$ οπότε από Θεώρημα Bolzano η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $(\gamma, \delta) \subseteq \mathbb{R}$.

ΘΕΜΑ 19

A) Αν f συνεχής στο $[0, a]$ να αποδείξετε ότι $\int_0^a f(x) dx = \int_0^a f(a-x) dx$

B) Αν $f(x) = \ln(1 + \varepsilon\phi x)$, $x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$

ι) Να αποδείξετε ότι $f(x) + f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) = \ln 2$ για κάθε $x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$

ιι) Να υπολογίσετε το εμβαδόν του επιπέδου χωρίου που ορίζεται από την γραφική παράσταση της συνάρτησης f και τις ευθείες $y = 0$, $x = 0$ και

$$x = \frac{\pi}{4}.$$

ΛΥΣΗ

A) Θέτουμε $a - x = u$, οπότε $du = -dx$.

Για $x = a$ είναι $u = 0$ και για $x = 0$ είναι $u = a$ άρα

$$\int_0^a f(a-x) dx = -\int_a^0 f(u) du = \int_0^a f(u) du = \int_0^a f(x) dx$$

B) Είναι $f(x) = \ln(1 + \varepsilon\phi x)$, $x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$.

Για $x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$ είναι $0 \leq x \leq \frac{\pi}{4} \Leftrightarrow 0 \geq -x \geq -\frac{\pi}{4} \Leftrightarrow \frac{\pi}{4} \geq \frac{\pi}{4} - x \geq 0 \Leftrightarrow 0 \leq \frac{\pi}{4} - x \leq \frac{\pi}{4}$. ι) ι)

ι) Επειδή f συνεχής στο $\left[0, \frac{\pi}{4}\right]$ έχουμε

$$f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) = \ln\left(1 + \varepsilon\phi\left(\frac{\pi}{4} - x\right)\right) = \ln\left(1 + \frac{\varepsilon\phi\frac{\pi}{4} - \varepsilon\phi x}{1 + \varepsilon\phi\frac{\pi}{4} + \varepsilon\phi x}\right) = \ln\left(1 + \frac{1 - \varepsilon\phi x}{1 + \varepsilon\phi x}\right)$$

$$= \ln\left(\frac{1 + \varepsilon\phi x + 1 - \varepsilon\phi x}{1 + \varepsilon\phi x}\right) = \ln\left(\frac{2}{1 + \varepsilon\phi x}\right) = \ln 2 - \ln(1 + \varepsilon\phi x)$$

Άρα $f(x) + f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) = \ln(1 + \varepsilon\phi x) + \ln 2 - \ln(1 + \varepsilon\phi x)$ ή

$$f(x) + f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) = \ln 2$$

B υ) Αν E το ζητούμενο εμβαδόν, τότε έχουμε

$$E = \int_0^{\frac{\pi}{4}} |f(x)| dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} |\ln(1 + \varepsilon\varphi x)| dx$$

$$\text{Αλλά } 0 \leq x \leq \frac{\pi}{4} \stackrel{\text{γν.αύξουσα}}{\Leftrightarrow} \varepsilon\varphi 0 \leq \varepsilon\varphi x \leq \varepsilon\varphi \frac{\pi}{4} \Leftrightarrow 0 \leq \varepsilon\varphi x \leq 1 \Leftrightarrow 1 \leq 1 + \varepsilon\varphi x \leq 2 \stackrel{\text{γν.αύξουσα}}{\Leftrightarrow}$$

$$\ln 1 \leq \ln(1 + \varepsilon\varphi x) \leq \ln 2 \Leftrightarrow 0 \leq \ln(1 + \varepsilon\varphi x) \leq \ln 2$$

$$\text{Άρα } E = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \ln(1 + \varepsilon\varphi x) dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} f(x) dx$$

Από B ι) ερώτημα έχω:

$$f(x) + f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) = \ln 2. \text{ Άρα}$$

$$\int_0^{\frac{\pi}{4}} f(x) dx + \int_0^{\frac{\pi}{4}} f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \ln 2 dx$$

$$\text{Από A) Ερώτημα για } \alpha = \frac{\pi}{4} \text{ έχουμε } \int_0^{\frac{\pi}{4}} f\left(\frac{\pi}{4} - x\right) dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} f(x) dx$$

$$\text{Άρα } 2 \int_0^{\frac{\pi}{4}} f(x) dx = \ln 2 \left[x \right]_0^{\frac{\pi}{4}} = \frac{\pi}{4} \ln 2. \text{ Επομένως } E = \frac{\pi}{8} \ln 2 \text{ τ. μ.}$$

ΘΕΜΑ 20

Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = \left(1 - \frac{\alpha}{3}\right)x^3 - x^2 + (\alpha - 1)^2 x + 2006$, $\alpha \in \mathbb{R}$.

- i) Να βρεθεί ο $\alpha \in \mathbb{R}$ αν γνωρίζουμε ότι η f παρουσιάζει ακρότατο στο $x_0 = 1$
- ii) Για $\alpha = 1$
 - α) Να βρεθεί το πλήθος των ριζών της εξίσωσης $f(x) = 0$.
 - β) Να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη C_f , τον άξονα $x'x$ και τις ευθείες $x = 0$ και $x = 1$.

ΛΥΣΗ

ii) Αναγκαία συνθήκη είναι: $f'(1) = 0$.

Έχουμε ότι: $f'(x) = (3 - \alpha)x^2 - 2x + (\alpha - 1)^2$ οπότε

$$f'(1) = (3 - \alpha) - 2 + (\alpha - 1)^2 = \alpha^2 - 3\alpha + 2 = (\alpha - 1)(\alpha - 2) \text{ δηλαδή } f'(1) = 0 \text{ αν } \alpha = 1 \text{ ή } \alpha = 2.$$

Για $\alpha=1$ είναι $f'(x) = 2x^2 - 2x$ και έχουμε

x	$-\infty$	0	1	$+\infty$
f'	+	0	-	0
f	\nearrow	\nwarrow	\searrow	\nearrow
		τ.μ	τ.ε	

Για $\alpha=2$ είναι $f'(x) = x^2 - 2x + 1 = (x-1)^2$ οπότε

x	$-\infty$	1	$+\infty$
f'	+	0	+
f	\nearrow	\nearrow	

Δεκτή είναι η τιμή $\alpha=1$.

iii) Για $\alpha=1$ έχουμε $f(x) = \frac{2}{3}x^3 - x^2 + 2006$.

α) Από το θεώρημα Ενδιαμέσων Τιμών βρίσκουμε:

$$f((-\infty, 0]) = (-\infty, 2006]$$

$$f([0, 1]) = \left[\frac{6017}{3}, 2006 \right]$$

$$f([1, +\infty)) = \left[\frac{6017}{3}, +\infty \right)$$

επομένως η f έχει μοναδική πραγματική ρίζα $\xi < 0$.

$$\beta) E = \int_0^1 |f(x)| dx = \int_0^1 \left(\frac{2}{3}x^3 - x^2 + 2006 \right) dx =$$

$$\left[\frac{x^4}{6} - \frac{x^3}{3} + 2006x \right]_0^1 = \frac{1}{6} - \frac{1}{3} + 2006 = \frac{12035}{6}$$

ΘΕΜΑ 21

Θεωρούμε συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύουν:

- Η γραφική παράσταση της f διέρχεται από την αρχή των αξόνων και στο σημείο $A(1, f(1))$ δέχεται οριζόντια εφαπτομένη.

- Η f είναι δύο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} και για κάθε $x \neq 0$ ισχύει

$$f''(x) - \frac{f'(x)}{x} = xe^x.$$

α) Να αποδείξετε ότι $f(x) = xe^x - e^x - e\frac{x^2}{2} + 1$.

β) Να συγκρίνετε τους αριθμούς $f(e^{2004})$ και $f(2004)$.

γ) Αν η συνάρτηση g είναι συνεχής και γνησίως φθίνουσα στο \mathbb{R} , να

αποδείξετε ότι
$$g(0) \leq \int_0^1 g(f(x)) dx \leq g\left(1 - \frac{e}{2}\right).$$

ΛΥΣΗ

α) Από υπόθεση έχουμε $f(0)=0$ και $f'(1)=0$. Για κάθε $x \in \mathbb{R}^*$ είναι

$$\frac{xf''(x) - f'(x)}{x^2} = e^x \Leftrightarrow \left(\frac{f'(x)}{x}\right)' = (e^x)' \Leftrightarrow \frac{f'(x)}{x} = e^x + c, \quad x \in (-\infty, 0) \text{ ή } x \in (0, +\infty)$$

$$\text{Άρα } f'(x) = \begin{cases} xe^x + c_1x, & x < 0 \\ \alpha, & x = 0, \quad \alpha \in \mathbb{R} > 0. \\ xe^x + c_2x, & x > 0 \end{cases}$$

Έχουμε

- f' συνεχής στο $x_0 = 0$ άρα $\lim_{x \rightarrow 0^-} f'(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f'(x) = f'(0) \Leftrightarrow \alpha = 0$
- $f'(1) = 0 \Leftrightarrow 1 \cdot e^1 + c_2 \cdot 1 = 0 \Leftrightarrow c_2 = -e$
- f' παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$ άρα

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f'(x) - f'(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f'(x) - f'(0)}{x - 0} \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{xe^x + c_1x - 0}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{xe^x + c_2x - 0}{x - 0} \Leftrightarrow$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} (e^x + c_1) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (e^x + c_2) \Leftrightarrow 1 + c_1 = 1 + c_2 \Leftrightarrow c_1 = c_2.$$

Άρα $c_1 = c_2 = -e$ και $\alpha = 0$, οπότε $f'(x) = xe^x - ex, \quad x \in \mathbb{R}$.

$$\begin{aligned} \text{Είναι } f(x) &= \int (xe^x - ex) dx = \int xe^x dx - \int ex dx = \int x(e^x)' dx - e \int x dx = \\ &= xe^x - \int (x)' e^x dx - e \int x dx = xe^x - \int e^x dx - e \int x dx = xe^x - e^x - e \frac{x^2}{2} + k \end{aligned}$$

Όμως $f(0)=0 \Leftrightarrow 0 - 1 - 0 + k = 0 \Leftrightarrow k = 1$.

$$\text{Άρα } f(x) = xe^x - e^x - e \frac{x^2}{2} + 1, \quad x \in \mathbb{R}.$$

β) Είναι $e^{2004} > 2004$. Πράγματι $e^{2004} = (1 + (e-1))^{2004} > 1 + 2004(e-1) > 2004$
 χρησιμοποιώντας την ανισότητα Bernoulli.

1^{ος} τρόπος :

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $f'(x) = ex(e^{x-1} - 1)$. Ο πίνακας μεταβολών της f είναι:

x	$-\infty$	0	1	$+\infty$
$f'(x)$	+	0	-	0
$f(x)$		\nearrow 0	\searrow $1 - \frac{e}{2}$	\nearrow

Η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[1, +\infty)$, οπότε έχουμε $1 < 2004 < e^{2004}$ άρα
 $f(2004) < f(e^{2004})$.

2^{ος} τρόπος :

Η f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ. στο $[2004, e^{2004}]$, οπότε θα υπάρξει ένα
 τουλάχιστον $\xi \in (2004, e^{2004})$ τέτοιο, ώστε

$$f'(\xi) = \frac{f(e^{2004}) - f(2004)}{e^{2004} - 2004} \Leftrightarrow f(e^{2004}) - f(2004) = (e^{2004} - 2004)f'(\xi) \Leftrightarrow$$

$$f(e^{2004}) - f(2004) = \underbrace{(e^{2004} - 2004)}_{>0} \underbrace{e^\xi}_{>0} \underbrace{(e^{\xi-1} - 1)}_{>0} > 0 \text{ για κάθε } \xi \in (2004, e^{2004}).$$

Άρα $f(e^{2004}) > f(2004)$.

γ) Η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $[0, 1]$ και η g είναι γνησίως φθίνουσα στο \mathbb{R} ,
οπότε για κάθε $x \in [0, 1]$ έχουμε

$$0 \leq x \leq 1 \quad \Leftrightarrow \quad \overset{f \text{ γν. φθίνουσα}}{f(0) \geq f(x) \geq f(1)} \quad \Leftrightarrow \quad \overset{g \text{ γν. φθίνουσα}}{g(f(0)) \leq g(f(x)) \leq g(f(1))} \Leftrightarrow$$

$g(0) \leq g(f(x)) \leq g\left(1 - \frac{e}{2}\right)$ για κάθε $x \in [0, 1]$. Επειδή η $g \circ f$ είναι συνεχής, ως

$$\text{σύνθεση συνεχών έχουμε } \int_0^1 g(0) dx \leq \int_0^1 g(f(x)) dx \leq \int_0^1 g\left(1 - \frac{e}{2}\right) dx \Leftrightarrow$$

$$g(0)(1-0) \leq \int_0^1 g(f(x)) dx \leq g\left(1 - \frac{e}{2}\right)(1-0) \Leftrightarrow g(0) \leq \int_0^1 g(f(x)) dx \leq g\left(1 - \frac{e}{2}\right).$$

ΘΕΜΑ 22

A) Δίνεται συνάρτηση h παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} για την οποία ισχύει $h'(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

α) Να αποδείξετε ότι

i) Η συνάρτηση h είναι '1-1'

ii) Η εξίσωση $h(x)=0$ έχει το πολύ μια ρίζα.

β) Αν για τη συνάρτηση h ισχύει και $h(x) + h(\lambda - x) = 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, όπου $\lambda \in \mathbb{R}$, να αποδείξετε ότι

i) Η εξίσωση $h(x)=0$ έχει μοναδική ρίζα.

ii) $\int_0^\lambda h(x) dx = 0$.

B) Δίνεται συνάρτηση f συνεχής στο \mathbb{R} για την οποία ισχύει $f(x) \neq xe^x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

α) Να βρείτε το πεδίο ορισμού και την παράγωγο της συνάρτησης

$$g(x) = \int_0^x f(x-t) dt.$$

β) Να αποδείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων $g(x) = \int_0^x f(x-t) dt$

και $\kappa(x) = xe^x - e^x + 1$ έχουν ένα μόνο κοινό σημείο.

ΛΥΣΗ

A) α) i) Έστω $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 \neq x_2$ και έστω $x_1 < x_2$. Η h είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα $[x_1, x_2]$, άρα ισχύει το Θ.Μ.Τ. του διαφορικού λογισμού, οπότε θα

υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (x_1, x_2)$ τέτοιο, ώστε $h'(\xi) = \frac{h(x_2) - h(x_1)}{x_2 - x_1}$.

Επειδή $h'(\xi) \neq 0$ θα είναι και $\frac{h(x_2) - h(x_1)}{x_2 - x_1} \neq 0 \Leftrightarrow h(x_2) \neq h(x_1)$.

Άρα για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 \neq x_2$ είναι $h(x_1) \neq h(x_2)$, οπότε η h είναι '1-1'.

ii) Έστω ότι η εξίσωση $h(x)=0$ έχει δύο ρίζες ρ_1, ρ_2 με $\rho_1 \neq \rho_2$. Άρα $h(\rho_1) = h(\rho_2) = 0$. Επειδή η h είναι '1-1' έχουμε $\rho_1 = \rho_2$ άτοπο. Άρα η εξίσωση $h(x)=0$ έχει το πολύ μια ρίζα.

β) i) Για $x = \frac{\lambda}{2}$ έχουμε $h\left(\frac{\lambda}{2}\right) + h\left(\lambda - \frac{\lambda}{2}\right) = 0 \Leftrightarrow 2h\left(\frac{\lambda}{2}\right) = 0 \Leftrightarrow h\left(\frac{\lambda}{2}\right) = 0$. Άρα

$x = \frac{\lambda}{2}$ ρίζα της εξίσωσης $h(x)=0$ και μάλιστα μοναδική αφού η h είναι '1-1'.

ii) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $h(x) = -h(\lambda - x)$. Οπότε έχουμε:

$$I_1 = \int_0^{\lambda} h(x) dx = - \int_0^{\lambda} h(\lambda - x) dx = -I_2 \quad (1), \text{ όπου } I_2 = \int_0^{\lambda} h(\lambda - x) dx.$$

Θέτουμε $u = \lambda - x$, οπότε $du = -dx$.

Για $x=0$ είναι $u=\lambda$ και για $x=\lambda$ είναι $u=0$. Άρα

$$I_2 = - \int_{\lambda}^0 h(u) du = \int_0^{\lambda} h(x) dx = I_1 \quad (2).$$

Από (1) και (2) έχουμε $I_1 = -I_1 \Leftrightarrow 2I_1 = 0 \Leftrightarrow I_1 = 0 \Leftrightarrow \int_0^{\lambda} h(x) dx = 0$.

B) α) Η συνάρτηση $f(x-t)$ είναι συνεχής στο \mathbb{R} ως σύνθεση συνεχών, οπότε η συνάρτηση $g(x) = \int_0^x f(x-t) dt$ έχει πεδίο ορισμού το \mathbb{R} .

Θέτουμε $u = x-t$ οπότε $du = -dt$.

Για $t=0$ είναι $u=x$ και για $t=x$ είναι $u=0$.

$$\text{Άρα } g(x) = - \int_x^0 f(u) du = \int_0^x f(t) dt.$$

Η g είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $g'(x) = f(x)$, $x \in \mathbb{R}$.

β) Τα κοινά σημεία των C_g, C_κ έχουν συντεταγμένες τις λύσεις του συστήματος

$$(\Sigma): \begin{cases} y = g(x) \\ y = \kappa(x) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} g(x) - \kappa(x) = 0 \\ y = g(x) \end{cases}.$$

Το σύστημα (Σ) έχει μία μόνο λύση, αν και μόνο αν η εξίσωση $g(x) - \kappa(x) = 0$ έχει

μία μόνο ρίζα. Όμως $g(x) - \kappa(x) = \int_0^x f(t) dt - xe^x + e^x - 1$, $x \in \mathbb{R}$.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 2006

Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = g(x) - κ(x)$, $x \in \mathbb{R}$, οπότε

$$h(x) = \int_0^x f(t) dt - xe^x + e^x - 1, \quad x \in \mathbb{R}.$$

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $h'(x) = f(x) - e^x - xe^x + e^x \Leftrightarrow h'(x) = f(x) - xe^x \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, αφού από υπόθεση $f(x) \neq xe^x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Αφού $h'(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ από Α)α)ii) έχουμε ότι η εξίσωση $h(x) = 0$ έχει το πολύ μία ρίζα. Παρατηρούμε όμως ότι $h(0) = \int_0^0 f(t) dt - 0e^0 + e^0 - 1 = 1 - 1 = 0$.

Επομένως το 0 είναι μοναδική ρίζα της εξίσωσης $h(x) = 0$ που σημαίνει ότι οι $C_g, C_κ$ έχουν ένα μόνο κοινό σημείο το $O(0, g(0))$ δηλαδή το $O(0, 0)$.